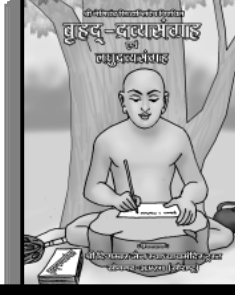
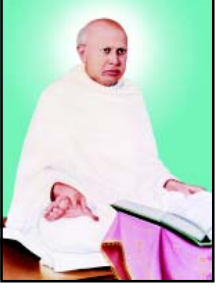

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ અંતર્ગત

બૃહદ્-દ્રવ્યસંગ્રહ અધ્યયન વર્ષ

સૌજન્ય : માતૃશ્રી લલિતાબેન વ્રજલાલ શાહ, પરિવાર જલગાંવ

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક-૪ (કુલ માર્ક્સ-૫૦)

અભ્યાસ ક્રમ - બૃહદ્-દ્રવ્યસંગ્રહ : ગાથા ૨૧ થી ૨૭ તથા ચૂલિકા

પરીક્ષાર્થીનું નામ : .....

ઉંમર : .....

મંડળનું નામ : .....

ગામનું નામ : .....

ફોન નં. : .....

તા. ૧-૦૫-૨૦૧૬

સૂચના : (૧) પ્રશ્નપત્રના ઉત્તર હિન્દી અથવા ગુજરાતીમાં આપી શકાશે.

(૨) પ્રશ્નોના ઉત્તર બૃહદ્-દ્રવ્યસંગ્રહ આધારિત આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-૧ : નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૧૦ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (બે લાઈન) ૨૦

(૧) કાળદ્રવ્યમાં વ્યવહારકાળ અને નિશ્ચયકાળ કોને કહે છે ?

(૨) કાળદ્રવ્યની સમયાદિ પર્યાયમાં ઉપાદાનકારણ કાળદ્રવ્ય નથી પણ પુદ્ગલ છે ? આ વાત સત્ય છે ? સમજાવો.

(૩) કાળદ્રવ્યની સંખ્યા કેટલી છે તે કયા પ્રકારે છે ?

(૪) લોકાકાશની બહાર કાળદ્રવ્યનો અભાવ હોવાથી બાકીના આકાશદ્રવ્યનું પરિણામન કઈ રીતે થાય ?

(૫) વ્યવહારકાળ કઈ રીતે લક્ષિત થાય છે ?

(૬) દ્રવ્યો કેટલાં છે ? તેમાંથી અસ્તિકાયો કેટલાં છે ?

(૭) કાળ સિવાય પાંચ દ્રવ્યોને અસ્તિત્વ અને કાયત્વ શા માટે કહ્યું છે ?

(૮) છ દ્રવ્યમાં દરેકના પ્રદેશો કેટલા છે ? કાળને શા માટે કાયત્વ નથી ?

(૯) પુદ્ગલ એકપ્રદેશી હોવા છતાં પણ તેને કાયત્વ શા માટે કહેવાય છે ?

(૧૦) અણુસંજ્ઞા તો પુદ્ગલની છે તો કાળને અણુસંજ્ઞા કઈ રીતે છે ?

(૧૧) પ્રદેશનું માપ કઈ રીતે નક્કી થાય છે ?

પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ વિસ્તારથી આપો (પાંચથી છ લાઈન)

૧૫

(૧) જો કાળદ્રવ્ય પોતાના પરિણમનમાં ઉપાદાનકારણ અને સહકારીકારણ પણ હોય તો દ્રવ્યોના પરિણમનમાં કાળદ્રવ્યનું પ્રયોજન શું છે

(૨) દ્રવ્યોને પોતાના ગુણ-પર્યાયો સાથે કયા પ્રકારે ભેદ છે અને કયા પ્રકારે ભેદ નથી સમજાવો.

(૩) પરમાણુની જેમ આત્મા પણ સ્વભાવે વિશુદ્ધ હોવા છતાં તેને બંધ કેમ થાય છે ?

(૪) લોકાકાશના પ્રદેશો અસંખ્ય હોવા છતાં તેમાં અનંતાનંત પુદ્ગલો તથા અનંત આત્માઓ કઈ રીતે રહી શકે ?

પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય ઉપર નિબંધ લખો (વીસ લાઈન)

૧૧

- (૧) કાળ દ્રવ્યનું સ્વરૂપ નિશ્ચય અને વ્યવહારથી વિસ્તારથી સમજાવો. જૈનાભાસો કાળદ્રવ્યને શા માટે માનતા નથી ?
- (૨) આ ગ્રંથમાં ચૂલિકામાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે છ દ્રવ્યોનું સ્વરૂપ વિસ્તારથી સમજાવો.